

Posudek na bakalářskou esej

Jana Beránková, Současná reflexe šamanismu z pohledu vysokoškolských studentů, Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2012, 52 stran textu.

Autorku natolik ovlivnil bakalářský překlad knihy Rogera Walshe „The World of Shamanism“, že zvolila problematiku šamanismu jako téma své bakalářské práce. Chtěla se dozvědět, zda má šamanismus pro dnešní mladé lidi ještě nějaký význam, respektive zda má tento pojem pro ně vůbec nějaký obsah. Proto si jako cíl své bakalářské práce stanovila „zjistit, jaké představy mají dnešní vysokoškolští studenti o šamanismu i dalších pojmech, které s touto problematikou souvisí, jako je rituál, pověra nebo zvyk.“

Jana Beránková koncipovala svoji bakalářskou esej do dvou rozsahem i obsahem poměrně vyvážených bloků. V prvním z nich, skládajícím se ze šesti kapitol, se nejprve zabývala problematikou šamanismu a souvisejícími pojmy (první kapitola – s. 4-12), funkcí šamana ve společnosti (kapitola druhá – s. 13-14) a jeho „diagnózou“ (kapitola třetí – s. 15-16). Dále pak charakteristikou neošamanismu, urbanšamanismu a kyberšamanismu (kapitola čtvrtá – s. 18-20), vymezením rituálu a jeho funkcemi (kapitola pátá – s. 21-23) a rovněž pověrou a zvykem (kapitola šestá – s. 24).

Ve druhém bloku pak nejprve představila svůj výzkum (kapitola sedmá – s. 25-29), tedy jeho cíl, metodický přístup (kvalitativní výzkum), charakteristiku výzkumného vzorku, sběr dat a způsob jejich zpracování. Stěžejní část tohoto bloku a celé bakalářské eseje Jany Beránkové představuje analýza rozhovorů se dvěma skupinami respondentů (studenti FHS a studenti ČVUT). Zde autorka při zpracování vlastním výzkumem shromážděných dat postupovala podle jednotlivých problémových rovin, které v realizovaných rozhovorech sledovala a jimiž se zabývala v prvním tzv. teoretickém bloku své práce.

Studenti a studentky, kteří si z vlastní iniciativy samostatně a cíleně volí téma bakalářské práce, vykazují většinou jak kreativitu, tak i píli a dávají si dostatečný časový prostor pro zvládnutí „vyvoleného problému“. V případě Jany Beránkové se ovšem tyto tři roviny v plné míře neprojevily. Zpracovaný text vykazuje v tomto ohledu určité rezervy. To se projevilo zejména v časovém faktoru, který autorka poněkud podcenila. Už samotný úkol, který si stanovila, byl poměrně obtížný. Časová náročnost sběru dat, přepisu jednotlivých rozhovorů i jejich zpracování byla značná. Při vlastní analýze pak Jana Beránková zohlednila pouze základní komparační hledisko (studenti dvou typů vysokých škol), na ostatní faktory více méně rezignovala.

I formální stránka bakalářské eseje v důsledku spěšné finalizace vykazuje nedostatky – liší se označení kapitol ve vlastním textu od kapitol uvedených v obsahu práce, kapitoly často začínají uprostřed stránky a podobně.

Nicméně přes uvedené výhrady lze konstatovat, že bakalářská esej Jany Beránkové odpovídá základním požadavkům, které jsou na tento typ závěrečných studentských prací kladeny. Autorka prokázala, že si dovede stanovit výzkumný úkol a cíl i že je schopna získat data k jeho řešení a na základě jejich analýzy dospět k určitým dílčím konkrétním závěrům. Doporučuji tedy její esej k obhajovacímu řízení a vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem navrhuji hodnocení dobře.

